

Henk Hardeman

De Familie Grafzerk

Niet te filmen!

met tekeningen
van Juliette de Wit

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Voor mijn vader Wout Hardeman

Kijk ook op
www.henkhardeman.nl
www.ploegsma.nl

AVI 8 / M6/E6

ISBN 978 90 216 7704 0 / NUR 282

© Tekst: Henk Hardeman 2017

© Illustraties: Juliette de Wit 2017

Vormgeving omslag: Hannah Roos

Titelletter: Juliette de Wit

Vormgeving binnenwerk: Studio Cursief, Irma Hornman

© Deze uitgave: Uitgeverij Ploegsma, Amsterdam 2017

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij Ploegsma drukt haar boeken op papier met het fsc-keurmerk. Zo helpen we waardevolle oerbossen te behouden.

Paniek

Rusthof was oud, vervallen en verlaten.

De kronkelpaden tussen de scheve huisjes en de platte stenen waren overwoekerd door struiken. De naambordjes bij de paden waren roestig en nauwelijks meer te lezen. Mos nestelde zich in de kieren van gebarsten stenen en grote treurwilgen hielden over alles de wacht. De verf bladderde van de puntige hekken die om de huisjes stonden. De deuren in de huisjes hingen scheef.

Kortom: het was een dooie boel.

Rusthof was dan ook een begraafplaats.

Laat op een herfstmiddag werd de jarenlange stilte ruw verstoord. Het toegangshek ging met een oorverdovend geknars open. Twee mannen glipten naar binnen.

‘Stil nou, Jort! Met al die herrie maak je de dooien nog wakker!’

‘Sorry hoor, dat hek zat klem. En wie hoort ons nou? We zitten hier mijlenver van de bewoonde wereld.’

‘Schiet nou maar op,’ zei de eerste man. ‘Ik heb ’t niet

op begraafplaatsen. Het schemert al. Ik wil hier weg voor-
dat het echt donker wordt.'

'Oké, Remko.'

Remko keek om zich heen. 'Nou, volgens mij is het perfect voor Freds griezelfilm. Oud, vervallen, geheimzinnig...'

'En gratis!' Jort glunderde. 'Niemand komt hier meer.' Hij maakte snel wat foto's met zijn mobieltje.

Remko zag de hekken om de grafhuisjes. 'Waarom zou je een hek om zo'n huisje zetten? Tegen inbrekers?'

'Of tegen uitbrekers...' grinnikte Jort.

Remko keek schichtig om zich heen. Het was net of hij vanuit zijn ooghoeken beweging zag. Waren het zwiepende takken van de treurwilgen? En dat gefluister, was dat de wind in de bladeren?

'Zullen we gaan?' vroeg Jort. 'Ik heb genoeg gezien.'

Remko huiverde. 'Van mij mogen ze die ouwe meuk weghalen,' mopperde hij. 'Opgeruimd staat netjes.'

Hopelijk was Fred blij met deze plek, want dit was de laatste keer dat hij voet zette op een begraafplaats. Levend, in elk geval.

Toen de stilte was teruggekeerd, klonk er geritsel in het struikgewas. Een jongen van een jaar of elf kwam eruit tevoorschijn. Hij had wild haar en droeg versleten, ouderwetse kleren. Op blote voeten rende hij op het grootste grafhuis af en ging naar binnen. Door de groezelige raampjes kwam weinig licht. Dat gaf niet, want de jongen kende de weg blindelings. Hij woonde hier al meer dan vijftig jaar.

Links en rechts stonden kisten boven elkaar op marmere planken. Spinrag wapperde zachtjes in de tocht en een laagje grijs stof lag over alles heen, als een ragfijne deken. Maar op de donkere kisten waren een hoop vingerafdrukken te zien. Op het hout waren ooit bloemstukken gelegd, waar intussen weinig meer van over was. Er hingen linten aan die bijna onleesbaar waren geworden.

De jongen klopte op een van de onderste kisten. Stof steeg op en een paar verdorde blaadjes dwarrelden op de grond. ‘Grootpa!’ Toen hij niets hoorde, klopte hij nog een keer. ‘Grootpa!’

Vanuit de kist klonk een boos gemompel. ‘Laat me met rust, Junior!’

‘Maar Grootpa, het is belangrijk!’ drong de jongen aan.

Even bleef het stil. Toen ging het deksel krakend omhoog. Een bleke hand met lange nagels schoof het opzij en een oude man klom er moeizaam uit. Zijn bakkebaarden en snor waren enorm. Op zijn hoofd zaten aan de zij-kanten en bovenop nog wat plukjes haar. Op zijn scherpe neus zat een brillette geklemd. Toen hij naast zijn kist stond, klopte hij zijn kleren af. Ze waren net zo versleten als die van de jongen, maar nog veel ouderwets.

‘Hopelijk heb je mijn driemaandelijkse dutje niet voor niets verstoord, Junior. Nou, vertel op!’

‘Er waren vreemdelingen, Grootpa, op de begraafplaats!’

‘Vreemdelingen?’

‘Levenden, Grootpa! Ik kon niet alles horen. Maar een-tje zei dat ze die ouwe meuk mochten weghalen. Opge-ruimd staat netjes, zei hij.’

Grootpa werd nog bleker dan hij toch al was. ‘Weghalen! Junior, ze gaan Rusthof ruimen! Dan is het afgelopen met ons! We zullen moeten vluchten. En je weet wat er gebeurt als we te ver en te lang bij de begraafplaats vandaan gaan...’ Hij keek de jongen veelbetekenend aan.

Junior knikte. ‘U hebt nooit verteld wat er nou precies met die jongen gebeurd is.’

‘Het was gruwelijk,’ fluisterde Grootpa. ‘Ik hoop zoiets nooit meer mee te maken.’

Junior begreep dat hij er beter niet op door kon gaan. ‘Wat kunnen wij doen, Grootpa?’ vroeg hij daarom. ‘Om te voorkomen dat ze ons gaan ruimen?’

‘Wij kunnen niets doen, maar misschien weet ik iets.’ Grootpa liep naar buiten en Junior volgde hem. De oude man knikte naar een vervallen gebouwtje bij de ingang. ‘We sturen een brief naar de opzichter van Rusthof.’

‘Er is geen opzichter meer, Grootpa!’

‘Kom maar eens mee, Junior.’

Ze liepen naar het gebouwtje, en door een kleine hal kwamen ze in een schemerige kamer. Onder het raam stond een bureautje. Daarop stonden een kaars en een grote, zwarte typemachine. Ernaast lag een stapel papier met een baksteen erop.

‘Wat staat er op dat papier, Grootpa?’

‘Mijn memoires,’ zei de oude man trots. ‘Herinneringen, die ik op papier heb getypt.’

‘Herinneringen?’ herhaalde Junior verbaasd. ‘Hoe kan dat nou? Niemand weet toch meer wie of wat ze waren voordat ze hier weer wakker werden?’

Grootpa stak een hand op. ‘Ik schrijf over mijn ervaringen op Rusthof.’

‘Ik dacht al. Maar wat wilt u hier nou doen?’

Grootpa wees naar de typemachine. ‘Ik stuur een brief naar de laatste opzichter! Ik leg hem uit dat ze Rusthof willen ruimen en vraag of hij ons wil helpen.’

‘Maar we hebben niet eens een adres!’ sputterde de jongen tegen.

‘Jawel!’ Grootpa trok een laasje open en haalde er een

boekje uit. ‘Een agenda van de laatste opzichter. Voorin staat het adres van zijn zuster.’

‘Die is intussen misschien al hartstikke dood.’

‘Dan sturen ze de brief wel door,’ zei Grootpa. ‘Ik plak er voor alle zekerheid wel wat extra postzegels op. Er liggen hier nog een stel in de la.’

‘Maar hoe wilt u de brief dan posten? Er is hier toch geen brievenbus!’

‘Daar verzin ik wel iets op.’ Grootpa wapperde met zijn handen. ‘En nu wegwezen! Ik moet een brief schrijven waar onze toekomst van afhangt.’ Hij plofte neer in de antieke bureaustoel en begon te typen.

Vakantie

Yara hing verveeld onderuit op de achterbank van de gehuurde toerbus. Ze had herfstvakantie en haar moeder ging lekker met haar nieuwste vriend naar Verweggistan. Zij was gedumpt bij haar vader, die regisseur was. Ieder ander kind vond het misschien geweldig om mee te mogen naar een filmproductie, maar Yara had het al te vaak meegemaakt om het nog boeiend te vinden.

Filmen was wachten. Wachten op het juiste licht, wachten tot de set klaar was, wachten tot de acteurs eindelijk kwamen opdagen, wachten als ze weer eens een woedeaanval kregen of een huilbui, wachten tot de make-up was bijgewerkt. Kortom, wachten tot je een ons woog. En dan moest alles ook nog eens twintig keer worden overgedaan voordat het er goed op stond. Haar vader was trouwens niet eens zo'n beroemde regisseur. Nu ging hij een of andere vage griezelfilm maken.

Ze keek naar de andere mensen in de bus.

Helemaal voorin zat een vrouw met een grote boezem en een hoog opgestoken bos blond haar met een strik.

(Allebei nep, dacht Yara.) Lola Bombini, bijgenaamd La Bomba. Ze droeg een strak minirokje en had een piepklein hondje op schoot. Het keek met felle kraaloojes om zich heen en blafte naar alles wat bewoog. Het beest had een geruit dekje om zijn lijfje, maar toch rilde het voortdurend. Yara vond Lola een aanstelster en ze had een bloedhekel aan Amora, het hondje, dat elke avond kaaskoekjes kreeg. Niet bereid met roomboter, want daarvan kreeg Amora diarree.

Tegenover Lola Bombini, aan de overkant van het gangpad, zat de bekende acteur Onno Damminga. Hij was gespierd, zongebruind, had een vierkante kaak en zwart haar dat altijd perfect in model zat. Af en toe bewonderde hij zichzelf in een spiegelkje dat in de palm van zijn hand paste.

Yara vond Onno een ijdeltuit, ook al waren talloze meisjes verliefd op hem. Hij deed alleen mee aan deze film omdat hij het contract al had getekend vlak voordat hij beroemd werd met de film *Liefde op de rotsen*. Alle vrouwen schenen bij die film weg te zwijmelen. Yara hield niet van zwijmelen, wel van actiefilms. Haar held was de Deense krachtpatser Binck Bløf, bekend van *Amøk* deel I, II en III.

Fred Vlug, Yara's vader, zat voor in de bus en bladerde door het filmscript. Hij streepte regels door en schreef er dingen bij. Soms scheurde hij er zelfs hele pagina's uit, maakte er een propje van en smet ze weg. Hij was niet zo groot, een beetje dik, en had een grote bos donkere krullen. Meestal droeg hij een alpinopet, want dat vond hij artistiek.

Er zaten nog wat acteurs in de bus, maar die hadden kleinere rollen en ze kende hun namen niet. Wel wist ze hoe de man heette die net als zij achterin zat. Boris Kor-sakov was van zichzelf al zo eng dat hij nauwelijks geschminkt hoefde te worden. Hij was mager, had kromme schouders en was lijkleek. Zijn handen leken van perkament en zijn huid zat zo strak om zijn schedel dat Yara soms dacht dat het een doodshoofd was. Hij loerde van onder borstelige wenkbrauwen om zich heen, alsof hij naar een prooi zocht.

Yara keek expres zo min mogelijk zijn kant op, maar ze voelde het wanneer hij naar haar staaarde. Zijn blik brandde bijna in haar nek. Hij speelde de vampier die Lola Bom-

bini ontvoerde, waarna ze op het nippertje gered werd door de dappere avonturier Onno Damminga. Het zou haar niks verbazen als Boris echt een vampier was.

In de twee busjes die achter hen reden, volgden de crew en alle apparatuur. De films die haar vader maakte, mochten nooit veel geld kosten. Daarom werkte hij altijd met een klein ploegje en niet al te dure spullen. En werkte hij het liefst 'op locatie', gewoon ergens in het land, want dan hoefde hij geen dure studio's af te huren. 'En de speciale effecten kunnen tegenwoordig makkelijk met de computer worden gedaan,' had hij een keer uitgelegd.

Ze waren op weg naar een begraafplaats, waar ze alle scènes zouden opnemen die zich daar afspeelden. Daarna gingen ze naar een andere plek voor de rest van de opnamen. Jort en Remko hadden volgens haar vader de perfecte plek gevonden.

'Als je daar geen nachtmerries van krijgt, dan weet ik het niet meer,' had Jort eraan toegevoegd. 'Remko vond het zelfs zo eng dat hij er nooit meer wil komen!'

Yara was benieuwd, want zo makkelijk kreeg je haar niet bang. Ze leunde achterover een gaapte hartgrondig. Hopelijk was die begraafplaats écht griezelig, dan was deze vakantie tenminste niet helemaal verprutst. Ze hoopte dat haar moeder en die stomme vriend slaande ruzie kregen, zodat ze gauw weer naar huis kon.

Pech onderweg

Een heel eind achter de bus reed een autootje. De bestuurder was een lange man die bijna dubbelgevouwen achter het stuur zat. Karel Vermeijden rilde. De verwarming haperde en nu kreeg ook de TomTom kuren. Hij vloekte onder zijn hangsnor.

‘Potverkoffie! Wat heb ik nou aan dat stomme ding!’

Volgens de TomTom was hier helemaal geen weg, toch wist Karel zeker dat hij hier moest zijn.

‘Maak indien mogelijk een U-bocht,’ adviseerde een vrouwelijke stem zwoel.

‘Nee, ik máák geen U-bocht, stom mens!’

Karel werd bovenop al flink kaal. Hij had het resterende haar aan de linkerkant lang laten groeien, zodat hij het over zijn schedel kon kammen. Maar als het hard regende of stormde, hing het in slierten over zijn linkeroor.

Hij had nieuwsgierige oogjes en een scherpe neus, die hij graag in andermans zaken stak. Want Karel Vermeijden was journalist. Hij schreef over het wel en vooral het wee van filmsterren, voetballers en Bekende Neder-

landers. Hij had elke week een pagina in *De Grootste Krant van Nederland*, met kleurenfoto's en een fotootje van hemzelf erbij. Hij schreef niet alleen de tekst, maar maakte ook alle foto's bij de artikelen.

Voor zijn pagina was hij nu op pad. Iemand had hem getipt dat Fred Vlug ging filmen op een begraafplaats hier in de buurt. Maar Karel ging niet vanwege de film, hij kwam voor Lola Bombini en Onno Damminga. Misschien bloeide er iets moois tussen hen op. In elk geval hoopte hij op exclusieve foto's. En een interview was helemaal top.

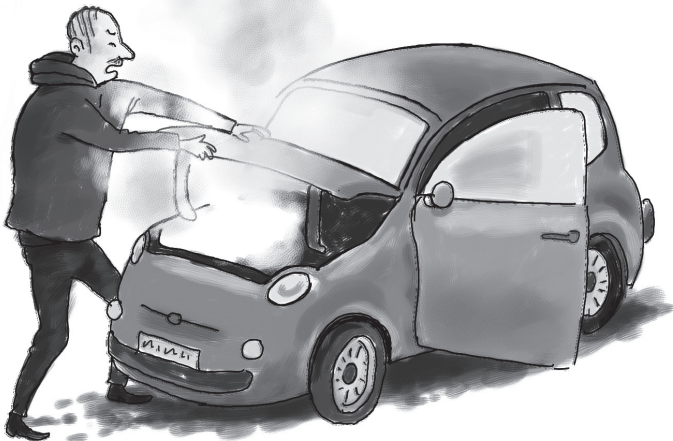
Misschien had Lola wel een kinderwens, dat vonden lezeressen altijd leuk. Of iets over een borstvergroting of problemen met afvallen. Over Onno was nog maar weinig bekend. Ooit was hij een simpel soapsterretje, maar *Liefde op de rotsen* had nu een grote naam van hem gemaakt.

'Maak indien mogelijk een U-bocht.'

'Hou toch je klep! Je lijkt m'n ex wel.' Karel zette de TomTom uit. 'Ik rijd deze weg af,' zei hij tegen zichzelf, 'die begraafplaats moet hier ergens zijn. Gewoon even plankgas.'

De motor sloeg af.

'Wat nou weer?' Karel stapte uit en opende de motor-

kap. Er steeg witte rook op en hij begon te hoesten. Snel deed hij de klep weer dicht. 'Hier heb ik geen verstand van.'

Hij pakte zijn mobiel en toetste het nummer in van een hulpdienst. Er gebeurde niets. Karel keek op het scherm-pje. 'Geen bereik? Hoezo geen bereik? Potverkoffie, we zitten hier toch niet in de rimboe!'

Hij besloot te voet verder te gaan. 'Gewoon de weg volgen. Hopelijk is het niet ver meer.' Hij duwde de auto naar de berm, zodat niemand ertegenaan zou botsen. Toen haalde hij zijn tas met de camera en nog wat andere apparatuur uit de auto. Hij deed hem op slot en begon te lopen.

Karel had geen idee hoelang hij al onderweg was. Het hielp ook niet dat hij nu alweer een tijdje door een dicht bomenbos liep. Hoewel het pas halverwege de middag was, leek het daardoor net alsof het al donker werd. Het was hier griezelig stil. Er was geen vogel die tsjilpte, geen takje dat kraakte, geen blaadje dat ritselde. Hij hoorde alleen zijn ademhaling en het bange bonzen van zijn hart. Toen het bospad zich splitste, bleef hij aarzelend staan.

'Welke kant moet ik op?' vroeg hij aan het duister. 'Moet ik een munt opgooien? Kruis is rechts en munt is links?'

Ik word gek, dacht hij, ik begin in mezelf te praten.

Plotseling kwam er een vreemde kou opzetten, alsof achter hem een enorme koelkast open was gegaan. Toen legde iets een hand op zijn schouder en Karel slaakte een ijsselijke kreet.